

(ט) ולענין הלכה בעיסה שנילושה בחלב וכיוצא בו משאר משקין או מי פירות חוץ ממים³³ מן הדין³³ יש לסמוך על סברא הראשונה שבדברי סופרים הלך אחר המיקל אך בעל נפש³⁴ יחמיר לעצמו שלא לאכול בלא נטילת ידים והמוציא על לחם אחר תחילה רק³⁵ בנילושה בדבש יש להקל אם הקמח מעט והדבש הוא הרוב. והעיקר לעדון ותענוג המתיקות כמו שנוהגין במדינות אלו (שקורין לעקיד) אלא שהקמח נחשב עיקר מחמת שהוא מין מזון וגם מכשיר התערוכות לאכילה כמו שיתבאר (בפ"ג):

(י) כל מיני³⁶ לחמים אלו שברכתם בורא מיני מזונות אם באו על השולחן בתוך הסעודה שלא מחמת הסעודה דהיינו שלא לאכול לשם מזון ולהשביע אלא לעידון ותענוג בלבד או בסוף הסעודה לקינוח להקל³⁷ מכובד המאכל אין נפטרים³⁸ בברכת המוציא שעל הפת וצריך לברך עליהם בורא מיני מזונות אבל לא לאחריהם מעין ג' לפי שנפטרים בברכת המזון חוץ מפת שנילושה בחלב וכיוצא בו שאין לברך עליהם בורא מיני מזונות בתוך הסעודה או בסופה בכל ענין מאחר שיש אומרים שברכתם המוציא כלחם גמור ונפטרת כבר בברכת המוציא ספק ברכות להקל ואם³⁹ אוכל מלחמים אלו תוך

שם הגדולים

(33) ש"ע ט"ז. (34) ב"ח. (35) מג"א סק"ח בשמו. (36) ב"י בשם ש"ל מג"א סק"ב. (37) מג"א סק"א בשם ברכות מהר"ם. (38) מימרא דר"ש מ"א, ב לפי' התוס' והר"י. (39) של"ה מג"א סק"ב.

תורת מנחם

(ה) חוץ ממים: לכאורה פשוט, ואולי למעוטי עוגות יבשות דשו"ע קס"ח י"ב⁵.

(5) בבדי השלחן שם סק"ג: "תיבות חוץ ממים" לכאורה הם מיותרים, שאם נילוושה במים מדוע יברך במ"מ .. וי"ל .. שבא למעט עוגות יבשות שנילושו במים". ושם סק"א: "בסי' קס"ח י"ב הביא י"א שאפילו נילוושה במים ואינה מתובלת אלא שעושים אותה "עוגות יבשות" וכוססין אותן לתיאבון ולא כדי להשביע (שקורין קיכלך) ברכתן במ"מ, ופסק להלכה להקל בד"ס כדעה זו, וכן פסקו כל האחרונים, ובסידור השמיט דעה זו לגמרי וכו'".